

hvorfor? Fordi det er smaat, forvirrende, standsende og hæmmende i den store Kamp, og jeg skal sige nærmere hvorfor. Den Forsatning, vi have, Forsatningen af 66, er en Forsatning, der er skreven for Engle og ikke for Mennesker. Jeg siger ikke, det er Engle, der have skrevet den, men den er skrevet for Engle. Den høitæredede Con- seilspræsident sagde som et Argument for den Politik, han nu følger, den provisoriske Politik, at Forsatningen af 1866 jo er ganske overensstemmende med den Politik, han nu følger, idet — jeg citerer ikke ordret, men det var Mening — Forsatningen af 1866 ikke angiver nogen Udvei i Tilfælde af, at der ikke opnaas Enighed om Finantsloven, og denne Tankegang supplerede han saa med, at § 25 er en overordentlig uklar Paragraf; man veed nok, hvorledes man skal skaffe provisoriske Love ind i Verden, men at det er overordentlig vanskeligt at faae at vide, hvorledes de skulle staffles ud af Verden igen. Det er Altsammen fuldstændig urigtigt. § 25 er overordentlig klar, og Forsatningen anviser Udveie, naar man blot ikke glæmmer tillige at læse § 49. § 49 siger, at Stat- terne maa ikke optræbes før Finantsloven er vedtagen, og naar man fastholder dette, og fastholder det i den Betydning, at en Finants- lov først maa vedtages af Rigsdagen, saa- ledes at der ikke fra nogen Side, hverken fra Ministeriets Side eller Kongens Side pro- testeres imod den, og den altsaa bliver san- tioneret, da er der aldeles ingen Tvivl om, at Forsatningen anviser en Udvei, og at § 25 er fuldstændig klar. Naar nemlig det Tilfælde indtræder, at der ikke opnaas Enig- hed om Finantsloven, siger Forsatningen, at saa skal al Ting stoppe, hvormed selvfølgelig ikke er ment — hvad vor Forsatningshisto- ries Udvikling tilstrækkelig konstatere — at Naas skulde indtræde. Thi vor forsafnings- mæssige Udvikling har stabt to af alle Par- ter godkjendte Udveie; den ene er en midler- tidig Finantslov og den anden — indtil en saadan kunde gives, eller i andre paatæn- gende Tilfælde — Afholdelse af Udgifter paa forventet Bevilling. Derigjennem er der stabt Udveie. Gjennem § 49, sammen- holdt med Praxis, er der stabt Midler, hvorigjennem en Forstaaelse med Nøden- dighed maa kunne komme. Hvad vilde nem- lig være stet, hvis Ministeriet var gaaet den Vej? Saa vilde det være stet, at Ministe- riet i det Klar, da det ingen Finantslov kunde faae, rimeligvis havde været nødt til at gaae sin Vej. Et Ministerium, som kun kan faae midlertidige Finantslove og ikke kan tilveiebringe Enighed, kan aldrig blive ved at holde sig, det er nødt til at

gaa. Muligvis vilde saa Følgen blive — vi kan jo tænke os det Tilfælde, der vistnok for de Herrers Tanke vilde være det Aller- rædsomste, der kunde st, — at der kom et Ministerium, der var i Strid med Lands- thinget. Naar saa dette Ministerium havde regjeret nogen Tid, og maasse Landsthinget havde gjort det selv Samme som Folkethinget, og det ikke havde ligget i Regjeringens Magt at skaffe sig Majoritet i Landsthinget, saa vilde atter dette Ministerium have været nødt til at gaa, og naar det var stet to Gange, kunne de Herrere være fuldstændig sikkre paa, at saa vilde det være stet, som Forsatningen vil, nemlig at Folkething og Landsthing blive enige om et Ministerium, og saa havde vi faaet et Ministerium, som kunde arbejde sammen med begge Thing. Nei, Forsatningen er paa det Punkt ingen- lunde tænklos. Det er ikke nogen Feil, at den ingen Udvei anviser, det er stet med Vilje, fordi den har villet tvinge Thingene til at blive enige og tvinge Ministeriet til at være i Overensstemmelse med begge Thing; derfor har den sagt, der er ingen Udvei, saa at et Ministerium, der vil holde Forsatningen, er nødt til at gaa, naar det ikke kan faae det ene Thing med sig. Nei, Feilen ved Forsatningen er ikke, at den ikke anviser no- gen Udvei, men Forsatningen har den samme Feil, som private Kontrakter undertiden lide af, og denne Forsatning blev jo ogsaa til- veiebragt ved en Slags privat Handel af høist mærkværdig Bestaenhed; det var ingen stor Begeistring, der stæbte denne Forsatning, men meget smaa Intriger og høist mærkværdige Afstemninger. Den Mangel, der er til Stede i mange Kontrakter, er, at de ikke have nogen Tvangsklausul, at de ikke indeholde et Mid- del til at tvinge Parterne til at holde sig indenfor Kontrakten. De ville sige, at i For- satningen er der nævnt en Rigsret. Ja, men Rigsretten er fuldstændig afhængig af Lands- thinget og af ethvert Ministerium, der støt- ter sig til Landsthinget, og vel er der en Anklagemyndighed, men den ligger ene og alene i Folkethingets og i det Ministeriums Haand, der vil støtte sig til Folkethinget. Deraf er Følgen, at dersom der kom en Re- gjering en Gang her i Landet, der ikke med nogen overordentlig Grad af Skrupulositet handlede efter Tro og Love, ikke handlede efter de Overenskomster eller paa Grundlag af de Ting, der bleve udtalte i 1866, saa- ledes som de da mentes og bleve forstaaede, saa var det umuligt med denne Forsatning at finde et Rettsmiddel til at tvinge denne Regjering. Det er den store Feil ved denne Forsatning, og det er aldeles ubegribeligt, at man har kunnet faae en Forsatning uden